

Suomalaisen ruoan viikko alakouluissa, Ruoan reitti, Opettajan opas

Dia 2. Ruoan reitti

- Kotimaiseen ruoantuotantoon liittyy paljon positiivisia asioita kuten työllistävä vaikutus, vahva osaaminen ja ruokaturvallisuus sekä monipuolinen, maittava ja terveellinen tarjonta. Ruoantuotantoon liittyy aina myös ympäristövaikutuksia ja eettisiä kysymyksiä, joita ei ole reilua eikä kestävää ulkoistaa muille. Vain olemassa olevaa ja omissa käsissä olevaa ruokajärjestelmää voidaan itse kehittää.
- Pohjoiset luonnonolosuhteemme tarjoavat sekä haasteita että yllättäviäkin hyötyjä ja luovat perustan ruoantuotannollemme. Alkutuotanto ja elintarviketeollisuus kasvattavat ja jalostavat raaka-aineet syötäväksi ravinnoksi, joka lopulta päätyy kuluttajien pöytään pääasiassa kauppaverkoston kautta.

Dia 3. Pohdintatehtävä

- Pohtikaa ruoan reittiä pellolta pöytään. Valitkaa jokin tuttu ruoka-aine, jonka avulla lähdette reittiä pohtimaan. Ruoka-aine voi olla esimerkiksi jokin tänään kouluruokalassa tarjolla oleva. Käyttäkää pohdinnassa apuna myös dian kuvia.

Taustatietoa:

- Alkutuotanto eli maatila
 - Suomessa on monipuolista ruoantuotantoa. Alkutuotantoa on kaikki maatiloilla ja puutarhayrityksissä tapahtuva viljely ja kasvatusta, sekä eläintiloilla tapahtuva eläinten kasvatusta. Maa- ja puutarhatiloilla viljellään, tuotetaan ja kasvatetaan vihanneksia, juureksia, perunaa, viljaa, palkoviljoja, nurmea, hedelmiä, marjoja, sienisiä, maitoa, kananmunia, lihaa, kalaa ja hunajaa. Alkutuotantoon kuuluvat myös metsästys, kalastus sekä keruutuotteiden kerääminen luonnosta.
 - Suomalainen ruoantuotanto perustuu Suomessa pääasiassa perhetiloille, jotka useimmiten siirtyvät sukupolvelta toiselle. Alkutuotannossa toimivat yritykset ovat nykyään usein monialaisia, sillä niihin liittyy useimmiten myös metsätaloutta sekä esimerkiksi tuotteiden suoramyyntiä ja jatkojalostusta, matkailua ja erilaista urakointia.
 - Suomen tärkeimmät viljakasvit ovat ohra ja kaura, seuraavina tulevat vehnä ja ruis. Lisäksi pelloilla kasvatetaan nurmea sekä erikois- ja öljykasveja kuten rypsiä ja rapsia, pellavaa, hamppua, sokerijuurikasta, härkäpapua, tattaria, spelttiä, auringonkukkaa, lupiinia, kvinoaa, camelinaa ja kuminaa. Tärkeimmät kotieläinsektorit ovat maidontuotanto, naudan- ja sianlihantuotanto sekä siipikarjatalous. Kaloista eniten kasvatetaan kirjalohta ja toiseksi eniten siikaa. Ammattimaisessa kalastuksessa merialueiden merkittävin saaliskala on silakka, sisävesillä puolestaan kalastetaan eniten muikkua.
- Elintarviketeollisuus
 - kehittää ja valmistaa ruokaa kuluttajille

- jalostaa kotimaisia maataloustuotteita ja tuontiraaka-aineita
- harjoittaa elintarvikkeiden vientiä ja tuontia
- vaalii ruokakulttuuria
- työllistää elintarvikkeiden valmistuksessa, alkutuotannossa, jakelussa ja kaupassa sekä välillisesti pakkaus- ja koneteollisuuden, viestinnän ja julkisen hallinnon palveluksessa
- vahvuutena asiakkaiden tarpeiden tuntemus, luotettavuus, osaaminen, korkeatasoinen teknologia ja pitkät perinteet
- tavoitteena huolehtia ruuan laadusta kaikkina aikoina
- Kauppa
 - Suomalaiset ostavat ruokaa ylivoimaisesti eniten tavallisista ruokakaupoista, eri kokoisista marketeista. Ruokaa ostetaan myös toreilta, lähiruokamyymälöistä, tehtaanmyymälöistä, lähiruokaringeistä ja suoraan tuottajilta suoraan sekä kasvavassa määrin netistä.
 - Tavallisista ruokakaupoista ostokset päätyvät useimmiten koteihin, mutta myös on-the-go syötäväksi. Lisäksi ruokakaupoista hankitaan elintarvikkeita esimerkiksi päiväkoteihin ja lähiruokatuottajien tarpeeseen.
 - Päivittäistavaramyymälät ostavat tuotteensa pääasiassa tukusta. Usein perunat sekä sesongin marjat ja vihannekset tulevat kauppaan suoraan tuottajalta.

Dia 4. Suomalaiset ruokaketjut -video

- Tutustukaa suomalaisiin ruokaketjuihin videon avulla: Tiedätkö millainen on suomalainen ruokaketju? [Tiedätkö millainen on suomalainen ruokaketju? \(ruotsinkielinen tekstitys\)](#)

Lisätietoa: [Pelloilta pöytään - Ruokatieto](#)

Dia 5. Ruuan reitti -video ja tehtävät

- Tutustukaa jonkin ruoan reittiin tarkemmin valitsemanne videon avulla: [Ruuan reitti - Ruokatieto](#) (Liha, Kala, Kananmuna, Kasvis, Vilja tai Maito)
- Sivuilta löytyy myös paljon tehtävä ideoita jokaiseen reittiin liittyen.
- Tai voitte tehdä oppitunnin yhteyteen suunnitellun tehtävämonisteen.